

Postbus 85767
2508 CL Den Haag
T. 070-5145420
info@bouwkostenkompas.nl
www.bouwkostenindex.nl

INDEXCIJFERS UTILITEITBOUW

4de KWARTAAL 2014

BIJGEWERKT T/M DEC 2014

INCL. CORRECTIE PRIJSSTIJGINGEN TEN GEVOLGE VAN VERHOGING EPC-NORM (JAN 2015)

1

INLEIDING

BouwkostenIndex.nl analyseert ieder kwartaal de ontwikkelingen van de bouwkostenprijzen en de aanbestedingsresultaten en genereert hiervan verschillende indexcijfers. De indexcijfers worden bepaald voor ieder bouwtype uit de website van BouwkostenKompas. In deze rapportage worden de bouwtypen voor de utiliteitsbouw gecategoriseerd in een negental subgroepen. Hiervoor zijn via een verdeelsleutel losse indexcijfers gegenereerd en een totale utiliteitsbouw en over-all indexcijfer. In paragraaf 1.5 zijn de verschillende subgroepen weergegeven.

1.1 Kengetallen BouwkostenKompas

BouwkostenIndex en BouwkostenKompas zijn ontwikkelingen van IGG Bointon de Groot, adviseurs in bouweconomie. IGG heeft standaardbegrotingen opgesteld voor de verschillende bouwtypen in het BouwkostenKompas op basis van de eigen referenties en kostenkennis. In de verschillende gestandaardiseerde begrotingen zijn de hoeveelheden vastgelegd en zijn de elementprijzen gekoppeld aan een database met onderbouwde elementprijzen. IGG actualiseert maandelijks de database en berekent vervolgens ieder kwartaal de nieuwe indexcijfers.

1.2 Berekening indexcijfers

Voor de berekening van de indexcijfers geldt 1 januari 2007 als uitgangspunt. De kengetallen van alle bouwtypen zijn in eerste instantie berekend voor die peildatum. De per kwartaal berekende kengetallen worden gedeeld door de corresponderende kengetallen van 1-1-2007; het indexcijfer is dit quotiënt x 100.

Samengestelde indexcijfers worden bepaald op basis van een gewogen gemiddelde.

De verschillende bouwtypen hebben elk een weefactor om hun belang voor het groepscijfer vast te stellen. Deze weefactor kan veranderen in de loop van de tijd. De over-all index berust op het doorrekenen, wegen en middelen van zo'n 1.250 verschillende typen.

1.3 Analyse trends

IGG maakt een analyse van de mogelijke prijsontwikkeling voor de komende vier kwartalen op basis van de trends binnen de bouw. Dit gebeurt d.m.v. een trendanalyse van de indexcijfers van de afgelopen 3 jaar.

Wij merken hierbij op dat wij geen voorspelling doen van de indexcijfers voor de toekomst, maar 'slechts' een statistische trendanalyse maken van de afgelopen jaren.

In deze analyse wordt de periode waarover de trend wordt berekend vergroot indien het berekende indexcijfer verder vooruit ligt.

1.4 Herijking modellen

Bij een aanpassing van het bouwbesluit of een andere wetswijziging worden de bouwkostenmodellen die ten grondslag liggen van de bepaling van de indexcijfers herijkt zodat de kostenverhogende of -verlagende factoren geen invloed hebben op de indexcijfers.

Daarnaast worden alle modellen een keer per vijf jaar herijkt om deze optimaal aan te laten sluiten op de actualiteit en trends binnen de bouw. De indexcijfers worden tevens voor deze wijzigingen gecorrigeerd.

1.5 Categorieën

Deze rapportage bevat de over-all indexen voor de gehele bouw en de indexen voor de totale utiliteitsbouw (hoofdstuk 3).

Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de indexcijfers getoond voor de categorieën:

1. Kantoren tot 12 lagen;
2. Kantoren vanaf 12 lagen;
3. Overheidsfunctie;
4. Bedrijfs- / industrie functie;
5. Winkel- / horecafunctie;
6. Onderwijsfunctie;
7. Logies- / hotelfunctie;
8. Zorg- / gezondheidsfunctie;
9. Bijeenkomst / recreatiefunctie;

Indexen van alle individuele gebouwtypen zijn op de website te downloaden.

1.6 Gebruik

De gegevens in dit document worden onder licentie verstrekt. De licentienemer mag de cijfers gebruiken binnen de eigen organisatie en t.b.v. eigen projecten.

Verstrekking aan derden is niet toegestaan.

Bij gebruik van cijfers / tabellen in rapportages t.b.v. derden zal BouwkostenKompas als bron worden vermeld.

1.7 Aansprakelijkheid

IGG Bointon de Groot verklaart dat deze uitgave op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld. De indexcijfers zijn gebaseerd op reële gemiddelden van projectgroepen. Binnen de bouw zijn echter alle projecten uniek en is het hierdoor mogelijk dat projecten afwijken van de indexcijfers zoals hierin gepubliceerd. De gebruikers van deze uitgave wordt dan ook nadrukkelijk aangeraden deze informatie niet geïsoleerd te gebruiken, maar de getallen te interpreteren en te vertalen naar het gewenste project. Wij raden ten sterkste aan om de gebruikte informatie door professionals te laten toetsen.

1.8 Bouwkostenindex.nl

Bij uw bestellen van de bouwkostenindexcijfers heeft u een gebruikersnaam en wachtwoord ontvangen. Met deze gegevens kunt u inloggen op de website bouwkostenindex.nl en alle beschikbare indexcijfers inzien. Tevens is het mogelijk de startdatum (index=100) aan te passen. Voor de woningbouw heeft u de beschikking over indexcijfers voor ca. 150 typen gebouwen en geautoriseerden subgroepen.

2

ANALYSE BOUWKOSTENONTWIKKELING

2.1 Inflatie of deflatie in 2015?

De ECB is de geldomloop aan het verruimen door het inkopen van staatsobligaties. Veel economen denken dat het niet anders kan om zo de neerwaartse krachten van een deflatie te bestrijden. Het doel van de overheden is immers om een inflatie te creëren van maximaal 2% om daarmee de bestedingen van bedrijven en vooral van consumenten aan te wakkeren. Want als je nu niets uitgeeft zal je morgen voor hetzelfde in principe iets meer moeten gaan betalen, zo simpel lijkt de redenering. Maar het komt de overheden met grote schuldenlasten ook goed uit om de inflatie aan te wakkeren omdat daardoor immers ook de staatsschuld relatief vermindert. Dit helpt vooral regimes die het niet zo nauw nemen met het op orde brengen van hun staatsschuld.

Toch is het een raar idee dat wanneer je spaarzaam bent en bezuinigt op je uitgaven, en bijna geen rente ontvangt op je spaartegoed de overheid zomaar de inflatie wil aanjagen tot 2%. In principe gaan we dan bij een rentestand van bijna 0% er reëel 2% op achteruit, dus ook bij een lichte stijging van koopkracht gaan we er niet echt op vooruit. We zijn door de besluiteloosheid van de politiek in deze patstelling terechtgekomen en nu neemt de ECB deze maatregel.

Dit brengt mij tot de overtuiging dat het ook dit jaar voor iedereen in de bouw een moeilijk jaar gaat worden. Zou het alleen maar een overgangsjaar zijn naar betere tijden? Ik heb natuurlijk geen glazen bol, maar de huidige signalen zijn weinig bemoedigend. Net als in 2013 waren de resultaten van het jaar 2014 voor bouwend Nederland niet gunstig. Veel bouwbedrijven hebben inmiddels de noodzakelijke maatregelen getroffen en zijn behoorlijk afgeslankt, maar daarmee zijn ze nog niet uit de gevarezone gekomen. Een nieuwe terugval van de markt zou funest zijn voor de bouw.

De gevolgen van de crisis zijn zeker nog niet voorbij, maar er zijn wel een paar lichtpuntjes die wijzen op een verbetering. Met name in de woningbouwsector is een voorzichtige opleving waar te nemen in en rond de grote steden. We zien ook dat er meer grote private partijen en pensioenfondsen geld in de bouwsector stoppen en dat er weer plannen worden gemaakt op de architectenbureaus. Ook zien we dat plaatselijke overheden beter meewerken om het vergunningetraject korter te maken en om het investeringsklimaat te verbeteren, wat ook de werkgelegenheid ten goede komt. We zien ook dat reeds bestaande uitbreidingsplannen opnieuw worden uitgewerkt in herziene plannen; het moet tegenwoordig beter, sneller en ook goedkoper.

Daar zien we gelijk een tegenstrijdigheid. Omdat de crisis veel van het eigen vermogen en de financiële reserves heeft gekost zijn de marges van veel bedrijven flinterdun geworden. Er is nog steeds niet genoeg aanbod om aan de vraag naar werk te voldoen, dus de onderlinge concurrentie is nog steeds groot. Ook in vergelijking met de ons direct omringende landen is bouwen bij ons relatief goedkoop (zie verder in BouwkostenKompas).

De verwachting voor dit jaar is dan ook een hele voorzichtige stijging in het bouwvolume. Een ferme opleving van de bouw ligt niet in de lijn der verwachting en als het al gebeurt dan zal het waarschijnlijk heel geleidelijk gaan. De voortekenen zullen zich het eerst aandienen bij de architectenbureaus en daar loopt de werkvoorraad nu inderdaad enigszins op. Prijzen staan nog onder druk en we zien nog steeds lage inschrijfsommen die vooral het gevolg zijn van (te) lage marges en de beschikbaarheid van goedkope arbeidskrachten binnen de EU.

2.2 Conclusies

In 2015 verwachten wij dan ook buiten de gemiddelde inflatiecijfers geen substantiële stijgingen van bouwrijzen. De aanbestedingsresultaten zullen zich min of meer op hetzelfde niveau bevinden als in 2014. Er zal wel minder inkoopkorting worden gegeven op de inschrijfsommen, omdat de bodem is bereikt en de reserves duidelijk op zijn, ook bij de onderaannemers en leveranciers. Na 2015 is de verwachting dat de bouwmarkt verder zal aantrekken en prijzen zullen stijgen omdat vraag en aanbod meer op elkaar zijn afgestemd.

3

INDEXCIJFERS HOOFDGROEP

In dit hoofdstuk worden de over-all index en de totaalindex voor de utiliteitsbouw weergegeven. U vindt aparte indexcijfers voor de bouwkostenindex als de aanbestedingsindex.

De bouwkostenindex is een weergave van de ontwikkeling van de directe kosten.

De aanbestedingsindex wordt door IGG bijgehouden vanaf 2007 en is een weergave van de krapte c.q. de ruimte op de aanbestedingsmarkt. De aanbestedingsindex geeft het gemiddelde aanbestedingsresultaat weer t.o.v. een directieraming gebaseerd op de prijsontwikkeling gelijk aan de bouwkostenindex.

3.1 Over-all index

3.1.1 Bouwkostenindex

Over-all												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2000	80,34	80,46	80,58	80,70	81,03	81,37	81,70	81,78	81,85	81,93	82,57	83,22
2001	83,86	83,98	84,09	84,21	84,59	84,98	85,36	85,47	85,57	85,68	86,46	87,23
2002	88,01	88,18	88,35	88,52	88,96	89,39	89,83	89,84	89,85	89,86	89,21	88,56
2003	87,91	88,01	88,11	88,21	88,50	88,78	89,07	89,10	89,12	89,15	89,51	89,86
2004	90,22	90,42	90,63	90,83	91,35	91,88	92,40	92,52	92,64	92,76	92,96	93,15
2005	93,35	93,41	93,46	93,52	94,02	94,52	95,02	95,06	95,11	95,15	95,52	95,90
2006	96,27	96,37	96,48	96,58	96,95	97,33	97,70	97,86	98,02	98,18	98,79	99,39
2007	100,00	100,36	100,73	101,09	101,65	102,22	102,78	102,79	102,79	102,80	103,16	103,52
2008	103,88	104,87	105,85	106,84	107,39	107,93	108,48	107,60	106,71	105,83	105,50	105,16
2009	104,83	104,68	104,53	104,38	104,59	104,79	105,00	104,36	103,73	103,09	102,60	102,11
2010	101,62	101,50	101,38	101,26	101,31	101,36	101,41	101,44	101,46	101,49	101,74	101,99
2011	102,24	102,46	102,69	102,91	103,20	103,49	103,78	103,59	103,41	103,22	103,31	103,41
2012	103,50	103,59	103,69	103,78	103,79	103,81	103,82	103,84	103,85	103,87	103,88	103,89
2013	103,90	104,06	104,21	104,37	104,33	104,30	104,26	104,45	104,64	104,83	105,15	105,47
2014	105,79	105,85	105,91	105,97	106,12	106,26	106,41	106,58	106,76	106,93	107,23	107,52
2015	107,82	107,96	108,10	108,24	108,42	108,59	108,77	108,94	109,11	109,28	109,49	109,71
2016	109,92											

3.1.2 Aanbestedingsindex

Over-all												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2007	101,24	101,80	102,36	102,92	103,36	103,81	104,25	104,72	105,18	105,65	106,19	106,72
2008	107,26	107,90	108,55	109,19	109,31	109,43	109,55	108,90	108,24	107,59	106,40	105,22
2009	104,03	103,26	102,50	101,73	101,56	101,40	101,23	101,02	100,82	100,61	100,26	99,92
2010	99,57	98,99	98,40	97,82	97,95	98,09	98,22	98,33	98,43	98,54	98,76	98,97
2011	99,19	99,47	99,75	100,03	99,59	99,14	98,70	98,36	98,02	97,68	97,71	97,74
2012	97,77	97,71	97,65	97,59	98,14	98,69	99,24	98,97	98,71	98,44	98,53	98,62
2013	98,71	98,86	99,02	99,17	99,13	99,10	99,06	99,38	99,70	100,02	100,05	100,08
2014	100,11	100,15	100,20	100,24	100,80	101,35	101,91	102,08	102,24	102,41	102,69	102,97
2015	103,25	103,42	103,59	103,76	104,01	104,26	104,51	104,81	105,12	105,42	105,69	105,97
2016	106,24											

3.2 **Utiliteitsbouw**

3.2.1 Bouwkostenindex

Utiliteitsbouw												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2000	82,71	82,83	82,96	83,08	83,42	83,77	84,11	84,19	84,27	84,35	85,01	85,68
2001	86,34	86,46	86,58	86,70	87,09	87,49	87,88	87,99	88,10	88,21	89,01	89,81
2002	90,61	90,79	90,96	91,14	91,59	92,03	92,48	92,49	92,51	92,52	91,85	91,18
2003	90,51	90,81	91,12	91,42	91,46	91,49	91,53	91,62	91,70	91,79	91,98	92,17
2004	92,36	92,32	92,29	92,25	92,59	92,92	93,26	93,52	93,78	94,04	94,20	94,37
2005	94,53	94,75	94,98	95,20	95,44	95,67	95,91	96,08	96,26	96,43	96,58	96,74
2006	96,89	97,11	97,34	97,56	97,87	98,18	98,49	99,08	99,66	100,25	100,17	100,08
2007	100,00	100,42	100,84	101,26	101,92	102,58	103,24	103,29	103,33	103,38	103,77	104,15
2008	104,54	105,55	106,56	107,57	108,18	108,80	109,41	108,55	107,69	106,83	106,55	106,26
2009	105,98	105,84	105,69	105,55	105,71	105,88	106,04	105,74	105,44	105,14	105,00	104,87
2010	104,73	105,01	105,28	105,56	105,40	105,25	105,09	105,26	105,44	105,61	105,81	106,02
2011	106,22	106,35	106,48	106,61	106,42	106,23	106,04	105,93	105,81	105,70	105,80	105,90
2012	106,00	106,16	106,32	106,48	106,34	106,19	106,05	105,97	105,90	105,82	105,91	106,00
2013	106,09	106,19	106,28	106,38	106,36	106,35	106,33	106,59	106,85	107,11	107,31	107,51
2014	107,71	107,94	108,17	108,40	108,45	108,49	108,54	108,75	108,96	109,17	109,49	109,80
2015	110,12	110,27	110,42	110,57	110,75	110,94	111,12	111,32	111,51	111,71	111,91	112,12
2016	112,32											

3.2.2

Aanbestedingsindex

Utiliteitsbouw												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2007	101,50	101,99	102,49	102,98	103,58	104,19	104,79	105,18	105,58	105,97	106,47	106,97
2008	107,47	108,04	108,61	109,18	109,44	109,70	109,96	108,88	107,80	106,72	105,77	104,81
2009	103,86	103,44	103,02	102,60	102,48	102,35	102,23	101,80	101,36	100,93	100,80	100,67
2010	100,54	99,89	99,23	98,58	98,71	98,85	98,98	99,47	99,96	100,45	100,89	101,33
2011	101,77	102,11	102,45	102,79	102,47	102,15	101,83	101,66	101,49	101,32	101,36	101,41
2012	101,45	101,52	101,59	101,66	101,76	101,87	101,97	101,39	100,80	100,22	100,34	100,45
2013	100,57	100,66	100,74	100,83	100,82	100,80	100,79	101,18	101,57	101,96	101,87	101,77
2014	101,68	101,89	102,11	102,32	102,80	103,28	103,76	103,97	104,17	104,38	104,68	104,98
2015	105,28	105,47	105,65	105,84	106,10	106,36	106,62	106,96	107,30	107,64	107,91	108,18
2016	108,45											

4 INDEXCIJFERS SUBGROEPEN

4.1 Indexcijfers

In de onderstaande tabellen zijn de indexcijfers weergegeven vanaf 2000 voor de genoemde categorieën.

4.1.1 Kantoren tot 12 lagen

Kantoorfunctie (tot 12 lagen)												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2000	82,73	82,85	82,98	83,10	83,44	83,79	84,13	84,21	84,29	84,37	85,03	85,69
2001	86,35	86,47	86,59	86,71	87,11	87,50	87,90	88,01	88,12	88,23	89,03	89,83
2002	90,63	90,80	90,98	91,15	91,60	92,05	92,50	92,51	92,52	92,53	91,86	91,19
2003	90,52	90,82	91,13	91,43	91,47	91,50	91,54	91,62	91,70	91,78	91,98	92,17
2004	92,37	92,35	92,32	92,30	92,63	92,96	93,29	93,61	93,92	94,24	94,32	94,41
2005	94,49	94,67	94,86	95,04	95,27	95,51	95,74	95,92	96,10	96,28	96,43	96,57
2006	96,72	96,92	97,13	97,33	97,64	97,95	98,26	98,83	99,39	99,96	99,97	99,99
2007	100,00	100,43	100,87	101,30	102,02	102,74	103,46	103,48	103,49	103,51	103,85	104,18
2008	104,52	105,64	106,76	107,88	108,48	109,07	109,67	108,78	107,89	107,00	106,81	106,63
2009	106,44	106,27	106,11	105,94	106,19	106,44	106,69	106,35	106,02	105,68	105,45	105,23
2010	105,00	105,26	105,53	105,79	105,59	105,39	105,19	105,34	105,48	105,63	105,75	105,87
2011	105,99	106,18	106,38	106,57	106,28	105,98	105,69	105,62	105,56	105,49	105,46	105,44
2012	105,41	105,57	105,74	105,90	105,91	105,92	105,93	105,82	105,70	105,59	105,69	105,80
2013	105,90	105,92	105,94	105,96	105,95	105,94	105,93	106,18	106,43	106,68	106,90	107,11
2014	107,33	107,42	107,50	107,59	107,59	107,59	107,59	107,79	108,00	108,20	108,46	108,73
2015	108,99	109,08	109,16	109,25	109,37	109,49	109,61	109,75	109,88	110,02	110,19	110,35
2016	110,52											

4.1.2

Kantoren vanaf 12 lagen

Kantoorfunctie (hoogbouw)												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2000	83,21	83,34	83,46	83,59	83,93	84,28	84,62	84,70	84,78	84,86	85,53	86,19
2001	86,86	86,98	87,10	87,22	87,62	88,01	88,41	88,52	88,63	88,74	89,55	90,35
2002	91,16	91,33	91,51	91,68	92,13	92,59	93,04	93,05	93,06	93,07	92,40	91,72
2003	91,05	91,38	91,70	92,03	92,07	92,10	92,14	92,23	92,33	92,42	92,61	92,81
2004	93,00	92,96	92,92	92,88	93,23	93,57	93,92	94,09	94,27	94,44	94,67	94,91
2005	95,14	95,37	95,60	95,83	95,99	96,15	96,31	96,47	96,64	96,80	96,95	97,09
2006	97,24	97,48	97,72	97,96	98,27	98,57	98,88	99,49	100,09	100,70	100,47	100,23
2007	100,00	100,40	100,79	101,19	101,81	102,43	103,05	103,12	103,20	103,27	103,82	104,38
2008	104,93	105,74	106,54	107,35	108,22	109,10	109,97	108,86	107,74	106,63	106,53	106,42
2009	106,32	106,37	106,43	106,48	106,67	106,86	107,05	106,76	106,47	106,18	106,09	105,99
2010	105,90	106,20	106,50	106,80	106,72	106,64	106,56	106,83	107,10	107,37	107,28	107,18
2011	107,09	106,97	106,84	106,72	106,55	106,39	106,22	106,10	105,99	105,87	106,16	106,44
2012	106,73	106,76	106,78	106,81	106,75	106,68	106,62	106,58	106,54	106,50	106,60	106,70
2013	106,80	106,98	107,15	107,33	107,32	107,32	107,31	107,51	107,72	107,92	108,16	108,39
2014	108,63	108,96	109,29	109,62	109,62	109,62	109,62	109,87	110,13	110,38	110,73	111,08
2015	111,43	111,58	111,73	111,88	112,10	112,31	112,53	112,74	112,95	113,16	113,37	113,59
2016	113,80											

4.1.3

Overheidsfunctie

Cel- / Overheidsfuncties												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2000	82,87	83,00	83,12	83,25	83,59	83,94	84,28	84,36	84,43	84,51	85,18	85,84
2001	86,51	86,63	86,75	86,87	87,26	87,66	88,05	88,16	88,27	88,38	89,18	89,99
2002	90,79	90,96	91,14	91,31	91,76	92,21	92,66	92,67	92,68	92,69	92,02	91,35
2003	90,68	90,99	91,30	91,61	91,65	91,68	91,72	91,80	91,89	91,97	92,17	92,36
2004	92,56	92,53	92,51	92,48	92,81	93,15	93,48	93,75	94,03	94,30	94,43	94,56
2005	94,69	94,89	95,08	95,28	95,49	95,70	95,91	96,08	96,26	96,43	96,58	96,72
2006	96,87	97,09	97,30	97,52	97,83	98,13	98,44	99,02	99,60	100,18	100,12	100,06
2007	100,00	100,42	100,85	101,27	101,96	102,65	103,34	103,37	103,41	103,44	103,84	104,24
2008	104,64	105,67	106,69	107,72	108,40	109,08	109,76	108,80	107,85	106,89	106,73	106,56
2009	106,40	106,30	106,21	106,11	106,34	106,57	106,80	106,48	106,15	105,83	105,64	105,46
2010	105,27	105,54	105,82	106,09	105,93	105,76	105,60	105,78	105,97	106,15	106,21	106,26
2011	106,32	106,42	106,52	106,62	106,36	106,11	105,85	105,77	105,69	105,61	105,67	105,74
2012	105,80	105,92	106,05	106,17	106,16	106,15	106,14	106,11	106,09	106,06	106,32	106,57
2013	106,83	106,97	107,11	107,25	107,24	107,23	107,22	107,47	107,71	107,96	107,96	107,96
2014	107,96	108,47	108,97	109,48	109,48	109,48	109,48	109,73	109,98	110,23	110,57	110,90
2015	111,24	111,38	111,52	111,66	111,89	112,11	112,34	112,59	112,85	113,10	113,29	113,47
2016	113,66											

4.1.4

Bedrijfs- / industriefunctie

Bedrijfs- / Industriefunctie												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2000	82,45	82,57	82,70	82,82	83,16	83,51	83,85	83,93	84,01	84,09	84,75	85,41
2001	86,07	86,19	86,31	86,43	86,82	87,22	87,61	87,72	87,83	87,94	88,74	89,53
2002	90,33	90,50	90,68	90,85	91,30	91,74	92,19	92,20	92,22	92,23	91,56	90,89
2003	90,22	90,55	90,88	91,21	91,29	91,37	91,45	91,51	91,56	91,62	91,83	92,05
2004	92,26	92,22	92,19	92,15	92,50	92,86	93,21	93,38	93,54	93,71	93,80	93,89
2005	93,98	94,10	94,23	94,35	94,47	94,59	94,71	94,86	95,01	95,16	95,30	95,44
2006	95,58	95,78	95,98	96,18	96,46	96,74	97,02	97,55	98,08	98,61	99,07	99,54
2007	100,00	100,31	100,61	100,92	101,44	101,96	102,48	102,61	102,73	102,86	103,22	103,58
2008	103,94	104,77	105,59	106,42	106,84	107,26	107,68	107,15	106,62	106,09	105,72	105,35
2009	104,98	104,99	104,99	105,00	104,88	104,77	104,65	104,50	104,35	104,20	103,73	103,26
2010	102,79	102,94	103,10	103,25	103,10	102,95	102,80	102,76	102,73	102,69	102,60	102,52
2011	102,43	102,66	102,88	103,11	103,01	102,90	102,80	102,56	102,33	102,09	102,15	102,21
2012	102,27	102,38	102,50	102,61	102,52	102,42	102,33	102,25	102,16	102,08	102,20	102,31
2013	102,43	102,65	102,88	103,10	103,09	103,07	103,06	103,28	103,49	103,71	103,61	103,51
2014	103,41	103,80	104,20	104,59	104,59	104,59	104,59	104,85	105,10	105,36	105,22	105,07
2015	104,93	105,46	105,99	106,52	106,72	106,91	107,11	107,35	107,59	107,83	108,00	108,17
2016	108,34											

4.1.5

Winkel- / horecafunctie

Winkel- / Horecafunctie												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2000	82,84	82,96	83,09	83,21	83,55	83,90	84,24	84,32	84,40	84,48	85,14	85,81
2001	86,47	86,59	86,71	86,83	87,22	87,62	88,01	88,12	88,23	88,34	89,14	89,95
2002	90,75	90,92	91,10	91,27	91,72	92,17	92,62	92,63	92,64	92,65	91,98	91,31
2003	90,64	90,95	91,25	91,56	91,60	91,63	91,67	91,76	91,85	91,94	92,14	92,33
2004	92,53	92,48	92,43	92,38	92,73	93,08	93,43	93,60	93,77	93,94	94,08	94,23
2005	94,37	94,64	94,90	95,17	95,44	95,71	95,98	96,14	96,30	96,46	96,61	96,77
2006	96,92	97,16	97,41	97,65	97,95	98,26	98,56	99,16	99,76	100,36	100,24	100,12
2007	100,00	100,36	100,71	101,07	101,78	102,48	103,19	103,15	103,10	103,06	103,56	104,06
2008	104,56	105,50	106,45	107,39	107,97	108,54	109,12	108,41	107,69	106,98	106,28	105,57
2009	104,87	104,71	104,54	104,38	104,49	104,61	104,72	104,37	104,03	103,68	103,42	103,15
2010	102,89	103,21	103,54	103,86	103,80	103,75	103,69	103,87	104,04	104,22	104,36	104,49
2011	104,63	104,99	105,36	105,72	105,52	105,33	105,13	104,98	104,83	104,68	104,44	104,21
2012	103,97	104,56	105,16	105,75	105,71	105,67	105,63	105,58	105,54	105,49	105,61	105,73
2013	105,85	106,02	106,20	106,37	106,36	106,35	106,34	106,59	106,84	107,09	107,09	107,09
2014	107,09	107,79	108,49	109,19	109,19	109,19	109,19	109,48	109,78	110,07	110,46	110,86
2015	111,25	111,45	111,65	111,85	112,15	112,44	112,74	113,05	113,37	113,68	113,90	114,12
2016	114,34											

4.1.6

Onderwijsfunctie

Onderwijsfunctie												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2000	82,16	82,28	82,41	82,53	82,87	83,22	83,56	83,64	83,71	83,79	84,45	85,10
2001	85,76	85,88	86,00	86,12	86,51	86,91	87,30	87,41	87,52	87,63	88,42	89,22
2002	90,01	90,18	90,36	90,53	90,98	91,42	91,87	91,88	91,89	91,90	91,24	90,57
2003	89,91	90,21	90,50	90,80	90,83	90,87	90,90	90,98	91,07	91,15	91,34	91,52
2004	91,71	91,66	91,62	91,57	91,91	92,24	92,58	92,83	93,07	93,32	93,53	93,75
2005	93,96	94,21	94,47	94,72	94,99	95,25	95,52	95,70	95,87	96,05	96,21	96,37
2006	96,53	96,76	96,99	97,22	97,53	97,83	98,14	98,72	99,31	99,89	99,93	99,96
2007	100,00	100,39	100,78	101,17	101,81	102,44	103,08	103,16	103,24	103,32	103,58	103,83
2008	104,09	105,19	106,28	107,38	107,83	108,27	108,72	107,96	107,21	106,45	106,12	105,80
2009	105,47	105,28	105,08	104,89	104,96	105,04	105,11	104,87	104,63	104,39	104,38	104,36
2010	104,35	104,51	104,67	104,83	104,60	104,36	104,13	104,29	104,44	104,60	105,04	105,48
2011	105,92	105,99	106,05	106,12	106,03	105,93	105,84	105,66	105,49	105,31	105,47	105,63
2012	105,79	105,84	105,89	105,94	106,07	106,19	106,32	106,26	106,20	106,14	106,24	106,35
2013	106,45	106,56	106,66	106,77	106,75	106,74	106,72	107,01	107,31	107,60	107,86	108,13
2014	108,39	108,58	108,76	108,95	109,08	109,22	109,35	109,52	109,68	109,85	110,26	110,66
2015	111,07	111,21	111,35	111,49	111,69	111,88	112,08	112,30	112,51	112,73	112,96	113,20
2016	113,43											

4.1.7

Logies- / hotelfunctie

Logies- / Hotelfunctie												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2000	82,43	82,55	82,68	82,80	83,14	83,48	83,82	83,90	83,98	84,06	84,72	85,38
2001	86,04	86,16	86,28	86,40	86,79	87,19	87,58	87,69	87,80	87,91	88,71	89,50
2002	90,30	90,47	90,65	90,82	91,27	91,72	92,17	92,18	92,19	92,20	91,53	90,87
2003	90,20	90,50	90,81	91,11	91,14	91,18	91,21	91,30	91,38	91,47	91,66	91,85
2004	92,04	91,99	91,94	91,89	92,24	92,58	92,93	93,20	93,47	93,74	94,05	94,37
2005	94,68	94,88	95,07	95,27	95,46	95,66	95,85	96,05	96,24	96,44	96,58	96,71
2006	96,85	97,08	97,31	97,54	97,85	98,16	98,47	99,08	99,68	100,29	100,19	100,10
2007	100,00	100,35	100,71	101,06	101,64	102,23	102,81	102,95	103,08	103,22	103,61	104,00
2008	104,39	105,34	106,29	107,24	107,98	108,72	109,46	108,48	107,49	106,51	106,15	105,80
2009	105,44	105,31	105,19	105,06	105,33	105,60	105,87	105,59	105,32	105,04	104,99	104,93
2010	104,88	105,29	105,71	106,12	105,98	105,84	105,70	105,83	105,96	106,09	106,45	106,82
2011	107,18	107,53	107,88	108,23	108,13	108,02	107,92	107,73	107,53	107,34	107,78	108,21
2012	108,65	108,60	108,56	108,51	108,75	109,00	109,24	109,25	109,25	109,26	109,41	109,57
2013	109,72	109,95	110,17	110,40	110,38	110,36	110,34	110,62	110,91	111,19	111,34	111,50
2014	111,65	112,02	112,38	112,75	112,89	113,03	113,17	113,37	113,56	113,76	114,22	114,68
2015	115,14	115,28	115,43	115,57	115,82	116,08	116,33	116,60	116,88	117,15	117,40	117,65
2016	117,90											

4.1.8

Zorg- / gezondheidsfunctie

Zorg- / Gezondheidsfunctie												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2000	83,21	83,33	83,46	83,58	83,92	84,27	84,61	84,69	84,77	84,85	85,52	86,18
2001	86,85	86,97	87,09	87,21	87,61	88,01	88,41	88,52	88,63	88,74	89,54	90,35
2002	91,15	91,33	91,50	91,68	92,13	92,58	93,03	93,04	93,06	93,07	92,40	91,72
2003	91,05	91,36	91,67	91,98	92,02	92,05	92,09	92,18	92,26	92,35	92,54	92,73
2004	92,92	92,87	92,83	92,78	93,12	93,47	93,81	94,07	94,32	94,58	94,74	94,90
2005	95,06	95,32	95,57	95,83	96,11	96,38	96,66	96,83	97,01	97,18	97,34	97,50
2006	97,66	97,90	98,14	98,38	98,69	99,01	99,32	99,94	100,55	101,17	100,78	100,39
2007	100,00	100,55	101,11	101,66	102,25	102,84	103,43	103,51	103,58	103,66	104,13	104,59
2008	105,06	105,91	106,75	107,60	108,22	108,84	109,46	108,72	107,99	107,25	107,04	106,84
2009	106,63	106,44	106,24	106,05	106,05	106,05	106,05	105,76	105,46	105,17	105,12	105,08
2010	105,03	105,37	105,72	106,06	105,97	105,89	105,80	106,02	106,23	106,45	106,73	107,02
2011	107,30	107,22	107,13	107,05	106,93	106,80	106,68	106,61	106,55	106,48	106,75	107,02
2012	107,29	107,51	107,74	107,96	107,94	107,92	107,90	107,81	107,72	107,63	107,36	107,08
2013	106,81	106,86	106,91	106,96	106,95	106,93	106,92	107,24	107,55	107,87	108,16	108,44
2014	108,73	108,82	108,92	109,01	109,13	109,24	109,36	109,53	109,69	109,86	110,24	110,61
2015	110,99	111,11	111,24	111,36	111,53	111,69	111,86	112,05	112,23	112,42	112,64	112,87
2016	113,09											

4.1.9

Bijeenkomst- / recreatiefunctie

Bijeenkomst- / Recreatiefunctie												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2000	82,84	82,96	83,09	83,21	83,55	83,90	84,24	84,32	84,40	84,48	85,14	85,81
2001	86,47	86,59	86,71	86,83	87,22	87,62	88,01	88,12	88,23	88,34	89,14	89,95
2002	90,75	90,92	91,10	91,27	91,72	92,17	92,62	92,63	92,64	92,65	91,98	91,31
2003	90,64	90,95	91,25	91,56	91,60	91,63	91,67	91,76	91,85	91,94	92,14	92,33
2004	92,53	92,48	92,43	92,38	92,73	93,08	93,43	93,60	93,77	93,94	94,08	94,23
2005	94,37	94,64	94,90	95,17	95,44	95,71	95,98	96,14	96,30	96,46	96,61	96,77
2006	96,92	97,16	97,41	97,65	97,95	98,26	98,56	99,16	99,76	100,36	100,24	100,12
2007	100,00	100,36	100,71	101,07	101,78	102,48	103,19	103,15	103,10	103,06	103,56	104,06
2008	104,56	105,50	106,45	107,39	108,43	109,48	110,52	109,25	107,97	106,70	105,68	104,67
2009	103,65	103,34	103,03	102,72	103,03	103,35	103,66	103,04	102,42	101,80	101,66	101,52
2010	101,38	101,95	102,51	103,08	102,90	102,73	102,55	102,94	103,34	103,73	104,02	104,30
2011	104,59	105,56	106,53	107,50	107,02	106,54	106,06	105,75	105,44	105,13	104,66	104,18
2012	103,71	104,92	106,13	107,34	107,29	107,25	107,20	107,12	107,03	106,95	107,08	107,20
2013	107,33	107,37	107,41	107,45	107,44	107,42	107,41	107,70	108,00	108,29	108,62	108,94
2014	109,27	109,24	109,21	109,18	109,18	109,18	109,18	109,45	109,73	110,00	110,37	110,73
2015	111,10	111,15	111,21	111,26	111,40	111,53	111,67	111,83	111,98	112,14	112,36	112,59
2016	112,81											

5

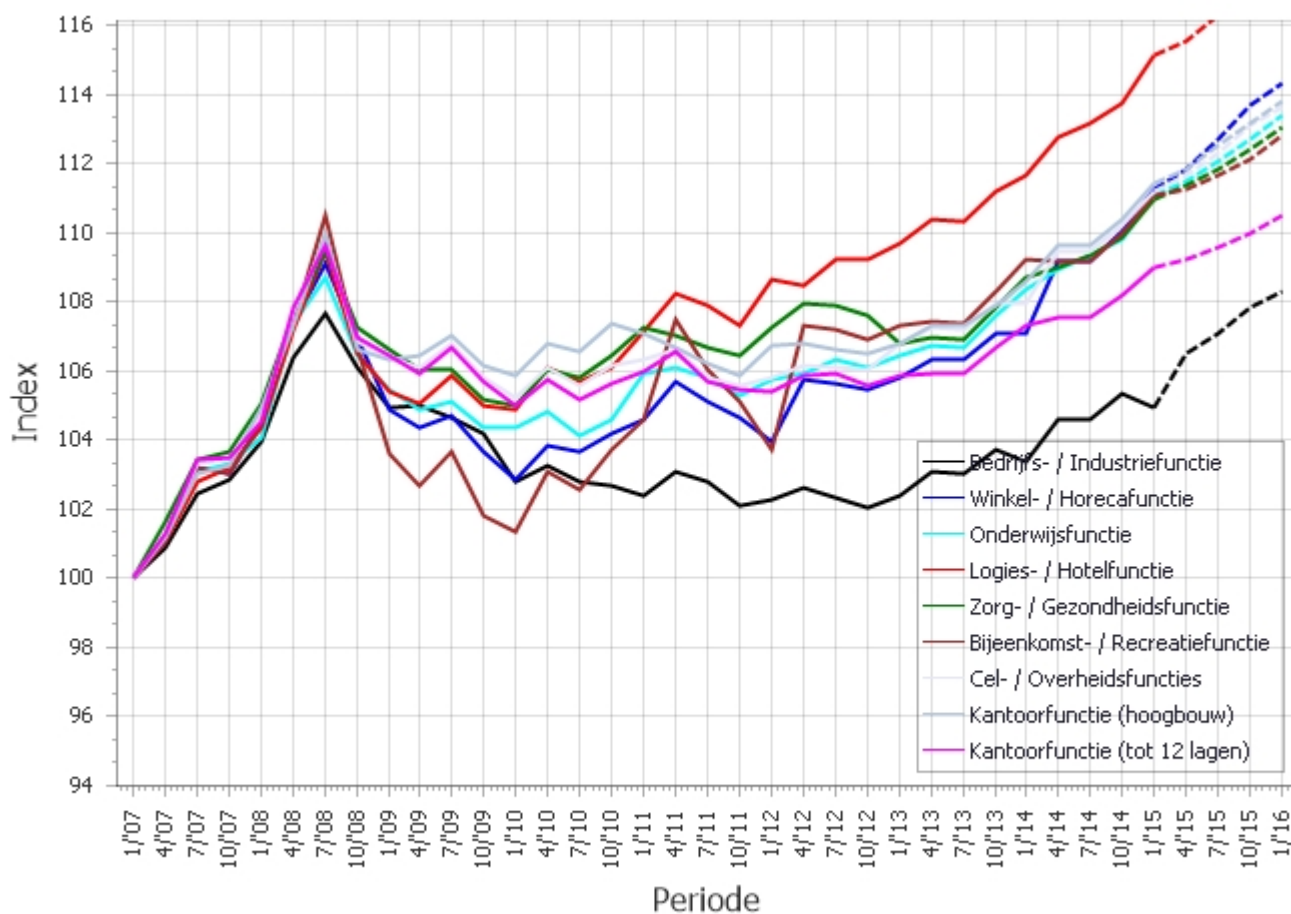
GRAFIEKEN

Van de indexcijfers zijn drie grafieken gemaakt, een van de verschillende hoofdgroepen en een van de totalen.

5.1 Per hoofdgroep

5.1.1 Periode 2007 - heden incl. trend

In de onderstaande grafiek is voor de verschillende hoofdgroepen de index weergegeven tussen 2007 en heden. Tevens zijn de waarden uit de trendberekening (zie par. 1.3) voor de komende 12 maanden toegevoegd als stippellijn.

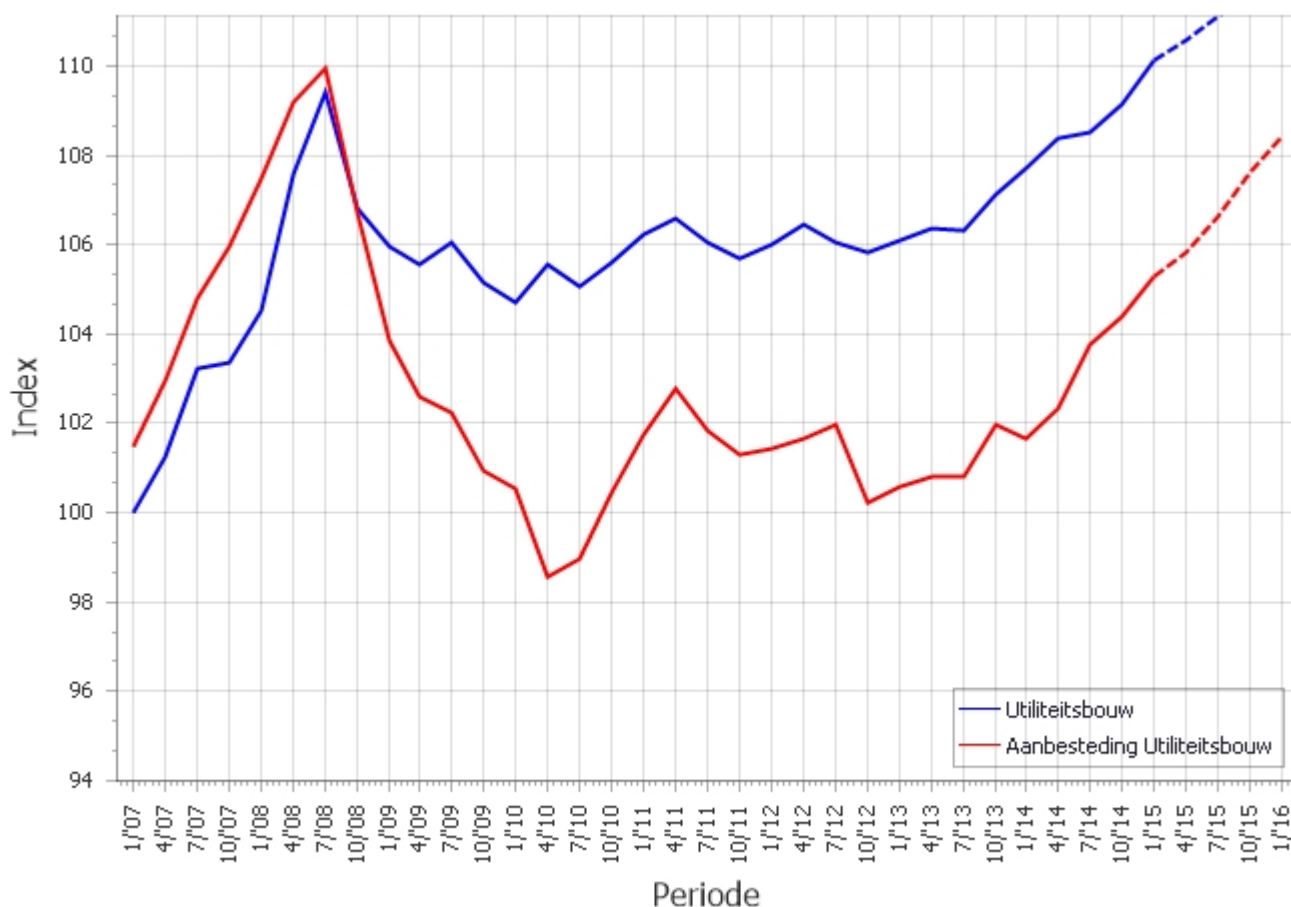
5.2 Totaal

In de onderstaande grafieken is voor de periode 2000-heden de index weergegeven voor de woningbouw in zijn totaliteit. Tevens is in deze grafieken de aanbestedingsindex weergegeven (wordt vanaf 2007 geanalyseerd). Deze aanbestedingsindex geeft een indicatie van de krapte of ruimte in de bouwmarkt.

Voor een goed begrip van de aanbestedingsindex is het van belang te weten dat prijsstijgingen en –dalingen van de materiaalkosten en inkooprijzen van onderaannemers al in de bouwkostenindex is verwerkt. De bouwkostenindex geeft aan hoe de directe kosten zich ontwikkelen, de aanbestedingsindex geeft vooral weer hoe de aanbestedingsresultaten worden beïnvloed in de indirecte kosten.

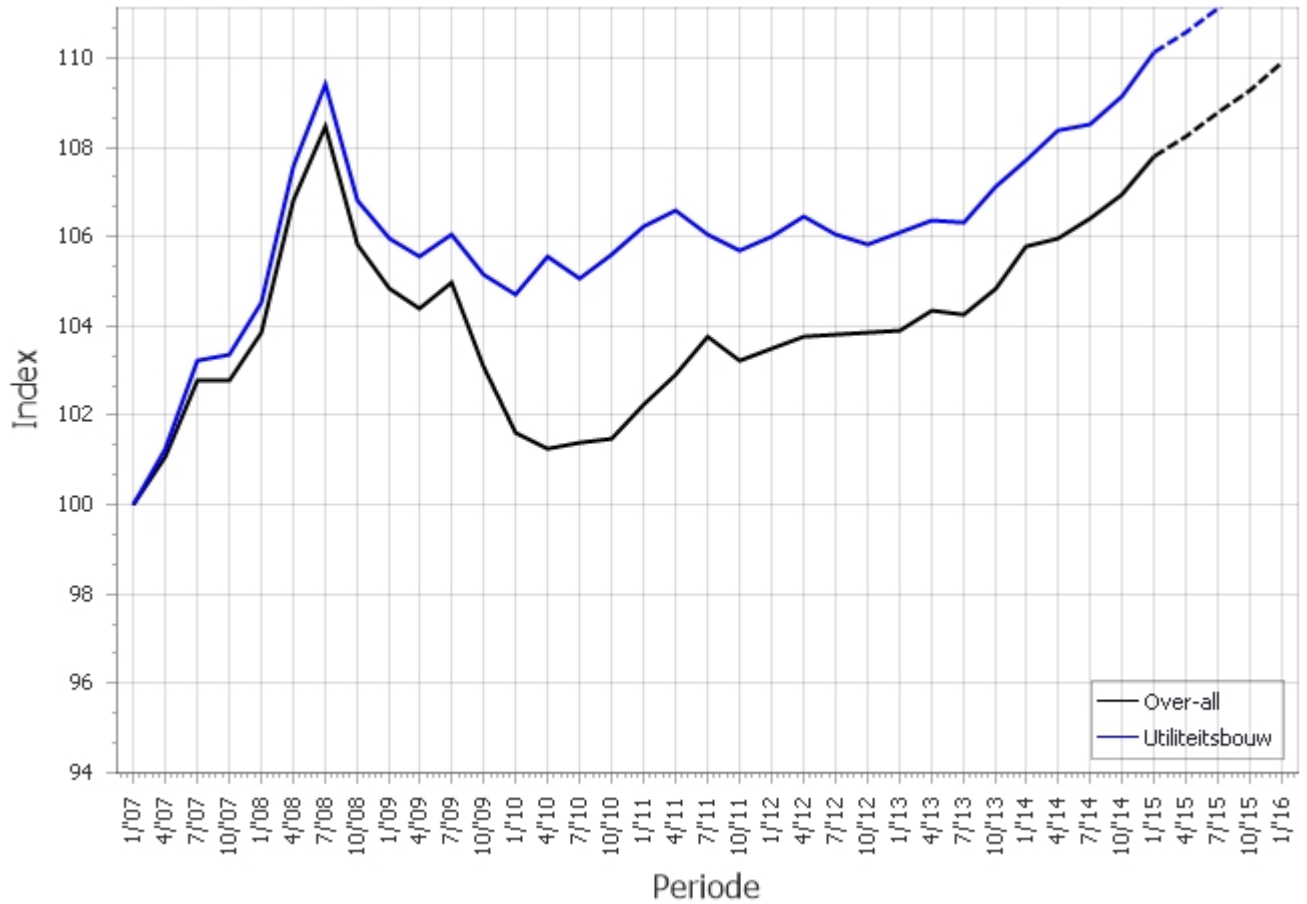
De tweede grafiek geeft het verschil tussen de utiliteitsbouwindex en de overall index.

5.2.1 Periode 2007 - heden incl. trend

5.2.2

Periode 2007 - heden incl. trend

COLOFON

Opgesteld door:

ir. A.S. Vonk (Arno)

a.vonk@igg.nl

J.J. de Wilde (Jeroen)

j.dewilde@igg.nl

T.C. de Groot (Ton)

t.degroot@igg.nl

BouwkostenIndex is een product van IGG Bointon de Groot, adviseurs in bouweconomie.

igg bouweconomie.
bointon de groot

Postbus 85767
2508 CL Den Haag
Prinses Catharina-Amaliastraat 32
2496 XD Den Haag
T. 070-5145420
E. info@igg.nl
W. www.igg.nl